A°. 1856. N°. 27[illegible]

ROTTERDAMSCHE COURANT.

ZATURDAG 22 NOVEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 20 november.

Ook dingsdag werd aan het hôtel van lord *Palmerston* weder een Kabinetsraad gehouden.

— De bedriegerijen, door *Redpath* ten nadeele der maatschappij van den grooten Noorder spoorweg gepleegd, hebben de overige spoorweg-maatschappijen voorzigtigheid geleerd. Onder anderen hebben de directeuren van den Noordwester spoorweg besloten dat voortaan alle overdragten van actien door hunne handen zullen moeten gaan.

— In de vorige week zijn hier 1555 kinderen geboren, namelijk 816 jongens en 739 meisjes.

— Aan een dezer dagen te Edinburg gehouden maaltijd, ter eere der uit de Krim teruggekeerde militairen, werd de feestdronk, door lord *Elgin* op den heer *Bruant*, den Franschen consul aldaar, uitgebragt, door dezen met eene zeer warme toespraak beantwoord, in welke men vooral deze zinsneden opmerkte en daverend toejuichte: „ De vrede heeft het werk volmaakt, en die vrede der wereld is men aan het verbond tusschen twee Volken verschuldigd, die van nu af aan hunne krachten, hunnen moed, hunne kennis, aan den landbouw, den handel en de nijverheid gaan wijden en aan de dankbare Volken welvaart en rijkdom verschaffen. — Dappere Engelsche soldaten, onze wapenbroeders en vrienden, moge de vrede vruchtbaar zijn, gelijk de oorlog roemrijk geweest is. Het verbond tusschen Engeland en Frankrijk is de zekerheid der toekomst."

PARIJS den 20 november.

Toen de maarschalk *Bosquet* zich eergisteren, in een met twee paarden bespannen rijtuig, op den weg naar Saint Cloud bevond, sloegen de paarden aan het hollen en namen de rigting naar de Seine, zoodat een verschrikkelijk ongeluk dreigde, hetwelk echter door de tegenwoordigheid van geest van den gendarme *Guillot* werd afgewend, die de beide paarden in de neusgaten greep en daardoor tot staan bragt.

— De graanprijzen te Marseille waren gisteren dalende en de aanvoer bedroeg 90,000 hectolitres.

— Het zoo algemeen verspreid gerucht eener voorgenomen huwelijksverbindtenis des Konings van Sardinië met de Russische grootvorstin *Maria*, weduwe des Hertogs van Leuchtenberg, wordt nu geheel ongegrond verklaard.

— In het regentschap Tunis heerschte, volgens berigten van 11 dezer, rust, bloeide de handel en hebben de pogingen van den Dey den toestand des Lands verbeterd.

— Te Marseille zijn tijdingen uit Athene tot 12 dezer aangebragt; de laatste Wetgevende Zitting was gesloten en daarmede het vierde parlementair tijdvak geëindigd. De nieuwe Kamers zijn tegen den 19 december bijeengeroepen en de verkiezingen gingen ordelijk en geregeld voort. Te Athene en in den Pireus zijn de kandidaten der Regering gekozen.

— Het *Journal de Constantinople* zegt dat de heer *Bourée*, gezant van Frankrijk in Perzië, Teheran verlaten heeft, en dat de heer *Gobineau* daar alleen overbleef, om de zaken der zending te behartigen.

— Ofschoon men van het Kerkelijk dagblad *l'Univers* geene gematigdheid gewoon is, heeft echter de volgende verklaring van dat blad gisteren de aandacht bijzonder getroffen: „ Het verval der Inquisitie is ook het verval van Spanje geweest. Die daadzaak is niet te loochenen, en men is verpligt te erkennen dat de twee grootste geesten die sedert de afschaffing der Inquisitie in Spanje leefden, *Balmez* en *Donoso Cortès*, hare lofredenaars geweest zijn, en dat eindelijk het laatste hulpmiddel voor Spanje en de laatste hoop welke het rest in dat diep gevoeld geloof, in dat Katholiek temperament gelegen is, welke de Inquisitie voor dat Land heeft gevormd. Onze omwentelingen hebben geleerd wat Spanje zonder de Inquisitie worden kan en wat het te verwachten heeft. Het Protestantismus en het Socialismus bedreigen het, gelijk vroeger de Joden en de Mooren. Wanneer Spanje niet Katholiek meer zal zijn zal er geen Spanje meer bestaan, en dan zal het bloed wel in ruim wat grootere menigte stroomen dan dat hetwelk de Inquisitie vergoten heeft. Het edele Spanje beseft dat gevaar, en op het oogenblik waarin wij spreken strijdt het met verstandige veerkracht."

KEULEN den 20 november.

De Bisschop van Munster heeft besloten om te Kevelaar eene prachtige kerk te stichten, aan de maagd *Maria* gewijd, en heeft een brief uitgevaardigd aan de Nederlandsche belijders der R. K. godsdienst en inzonderheid aan de zoodanigen, die gewoon zijn naar genoemde plaats ter bedevaart te gaan, om tot den aanbouw dezer kerk bij te dragen, en alzoo in de behoefte aan eene grootere kerk aldaar te helpen voorzien.

— Uit Berlijn wordt geschreven dat H. M. de Koningin der Nederlanden maandag avond den schouwburg aldaar heeft bezocht. Den volgenden dag heeft H. M. een uitstapje naar Potsdam gedaan en aldaar het bezienswaardige in oogenschouw genomen. Z. M. de Koning van Pruissen had zich mede derwaarts begeven. Des middags dineerde H. M. de Koningin weder ten Hove en woonde des avonds nogmaals de voorstelling in den schouwburg bij. Maandag heeft H. M. ook nog het nieuwe museum bezigtigd.

— De Hertog van Dalekarlië, jongste zoon des Konings van Zweden, kwam maandag in het striktste *incognito* te Hamburg aan en reisde, na aldaar overnacht te hebben, den volgenden morgen over Harburg verder.

BRUSSEL den 20 november.

Aan de Kamer der Representanten is gisteren aanvrage gedaan om een crediet van 100,000 francs voor het plaatsen van heggen langs den spoorweg van Dender en Waes; zulks strekt om de spoorweglinie van de aangrenzende weiden af te scheiden en dus verdere ongelukken door het loopen van vee op de rails te voorkomen.

In die zelfde zitting is het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede ter tafel gebragt; het is geheel een weerklank der troonrede, uitgenomen wat het onderwijs betreft, waaromtrent het ontwerp dus luidt: „ Sire! de Kamer der Representanten stemt in met het belang, dat de Regering van Uwe Majesteit stelt in de vorderingen van het lager en middelbaar onderwijs. De voorspoed van het hooger onderwijs verdient gelijke belangstelling en moet op het algemeen vertrouwen berusten. De betrekkelijke vrijheid van den professor heeft tot grens de gewetensvrijheid van den leerling en den loijalen en constitutionelen eerbied voor het godsdienstig geloof der familien, waarvan de Regering alleen de verantwoordelijke gedelegeerde is. De Regering van Uwe Majesteit, die beginselen herinnerende welke onze instellingen bevestigen en waarvan zij de krachtige en opregte toepassing wil, heeft hare zorg getoond voor de toekomst der Universiteiten, welke zorg de Kamer der Representanten deelt."

(Per Telegraaf.)

TRIEST den 21 november.

Berigten uit Konstantinopel van 13 dezer houden in, dat de heer *de Butenieff* zijne aanvrage tot verwijdering der Engelsche schepen uit den Bosphorus heeft herhaald. De pogingen tot schikking van het Perzische geschil, die *Feruk*-khan en lord *Redcliffe* beproefd hadden, zijn mislukt. Een Engelsch fregat is aangekomen. Men verwacht meerdere Engelsche schepen. Eene ontploffing van den kruidtoren te Rhodus heeft verscheidene menschen gedood.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 21 november.

Den 18 dezer is door den Koning op de gebruikelijke wijze in een bijzonder gehoor ontvangen don *Rafael Jabat*, minister-resident van H. M. de Koningin van Spanje bij het Nederlandsche Hof, ter overhandiging aan Hoogstdenzelve van den brief van kennisgeving zijner Vorstin, wegens de bevalling van H. K. H. Mevrouw de Hertogin van Montpensier.

— Bij Zr. Ms. besluiten is de heer mr. *H. C. du Bois*, tot dusverre minister-resident bij de Vereenigde Staten van Amerika, in diezelfde hoedanigheid overgeplaatst bij het Hof van Denemarken; de heer mr. *T. M. Roest van Limburg*, tot dusverre zaakgelastigde te Lissabon, bevorderd tot minister-resident bij de Vereenigde Staten van Amerika; de heer *J. P.* baron *van Aerssen Beijeren van Voshol*, raad van legatie bij Zr. Ms. gezantschap te Parijs, benoemd tot minister-resident bij het Hof van Portugal, en de heer jonkh. mr. *W. G. van de Poll* Jr., secretaris bij Zr. Ms. gezantschap te Brussel, in diezelfde hoedanigheid overgeplaatst bij Hoogstdeszelfs gezantschap te Parijs; — is aan jonkh. mr. *D. R. Gevers Deynoot*, kantonregter te Rotterdam, en secretaris der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Keizerlijke orde van het Legioen van Eer, hem door Z. M. den Keizer der Franschen geschonken, en is ingewilligd het verzoek van den kapitein *A. E. Mansfeldt*, Hoogstdeszelfs adjudant, om toestemming tot het aannemen en dragen van de versierselen van ridder der orde van het Zwaard, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken; — is aan mr. *J. S. Lotsy*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Dordrecht; — is aan mr. *P. Gouverneur*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 1 december aanstaande, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van kantonregter te Breda; — is aan mr. *J. F. T. van Valkenburg*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid der commissie van administratie over de gevangenissen te Hoorn, en in zijne plaats tot lid derzelve commissie benoemd de heer *J. J. M. Gordon*, bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Hoorn; — is aan den heer *H. E. Hofkes*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Almelo, en in zijne plaats tot lid van hetzelve collegie benoemd de heer *J. van Velsen Coster*, wonende te Almelo; — is de heer *A. H. Waterman* erkend als consul der Vereenigde Staten van Amerika op Curaçao; — is benoemd bij het wapen der artillerie tot generaal-majoor de kolonel jonkh. *C. D. P. Singendonck*, inspecteur van het wapen.

Bij Zr. Ms. besluiten van den 20 dezer is aan mr. *H. A. A. van Berkel*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Delft, — en is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw mr. *H. J. Möckel*, raadsheer in het Provinciaal Geregtshof in Limburg.

Bij Koninklijke besluiten is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den met verlof hier te Lande aanwezigen kapitein der infanterie van het Indisch leger *C. van Houten* een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, — en is benoemd tot 2den luitenant bij de bezetting ter Kuste van Guinea de adjudant-onderofficier bij die bezetting *J. W. Scheffelaar*.

— Op donderdag den 27 dezer zal de gewone audientie van den Minister van Finantien, en op vrijdag den 28 dezer die van den Minister van Marine geen plaats hebben.

— De Ministers van Kolonien en van Oorlog, als daartoe door den Koning gemagtigd, hebben ter kennis gebragt van allen, die daarbij belang mogten hebben, dat er in het jaar 1857 voor jongelingen (waarvan het getal later zal worden bepaald) de gelegenheid zal bestaan om voor de dienst in Oost- en Westindië, geheel voor rekening der koloniale geldmiddelen, als kadet bij de Koninklijke Academie voor de zee- en landmagt te worden geplaatst, en zulks wat Oostindië betreft voor alle wapens, en wat Westindië aangaat voor de wapens der infanterie en artillerie; zullende die plaatsing geschieden onder gehoudenheid nogtans, dat, overeenkomstig art. 18 van het reglement voor gezegde inrigting, de ouders of voogden zich vooraf bij borgtogt verbinden, om de uit de Indische fondsen ten behoeve van hunne zonen of pupillen te verstrekken sommen terug te betalen, in geval die jongelingen hunne bestemming niet volgen, het geval van overlijden alleen uitgezonderd.

— De *Staats-Courant* deelt mede de volgende opgave der op den 15 dezer in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheden ponden ruwe suiker: Amsterdam 10,266,745, Rotterdam 5,742,687, Schiedam 825,093, Dordrecht 404,633 en Middelburg 643,150, totaal 17,882,908 ponden.

— Naar men verneemt zullen de najaars-vergaderingen van de Synodale Commissie dingsdag aanstaande gesloten worden.

— In deze residentie zijn aangekomen de beroemde violist *Wieniawski*; de majoor der infanterie *Peperkamp*, nieuw benoemd directeur der normaal-schietschool ter vervanging van den luitenant-kolonel *Wagner*, en de heeren *John Watson* en *James Overend*, ingenieur, komende van Londen, behoorende tot den nieuw aan te leggen spoorweg in Noordholland.

— Naar men verneemt zal de heer *Wieniawski* zich aanstaanden donderdag weder in den Franschen schouwburg alhier doen hooren.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 22 dezer bestaan uit de grand opéra *La Reine de Chypre*.

Staten-Generaal.

Wij laten hier nog een nader verslag volgen van de redevoering van den *Minister van Justitie*, in de zitting der Tweede Kamer van gisteren gehouden, in antwoord op de interpellatie van den heer *Hoynck van Papendrecht* omtrent de uitvoering, welke de Minister meent te moeten geven aan de circulaire van den voormaligen Minister van Justitie nopens de geheimhouding van aanbevelingslijsten bij regterlijke vacaturen:

Zijne Exc. ontveinst het niet dat hij aanvankelijk getwijfeld heeft, of hij wel verpligt was op de interpellatie te antwoorden. Het geldt hier niet de abstracte questie, of de Minister van Justitie het regt heeft om verzoeken of bevelen aan de regterlijke magt te rigten. Doch het betreft hier eene persoonlijke zaak tusschen den heer *Hoynck van Papendrecht* en den Minister. De heer *Hoynck* heeft de zaak hier ter sprake gebragt ten einde eene goedkeuring uit te lokken over zijn gehouden gedrag, dat de Minister meende te moeten afkeuren. Ofschoon hij aanvankelijk geaarzeld heeft, wil hij echter die ophelderingen niet terughouden, welke hij meent te moeten geven, om het bewijs te leveren dat er bij hem geen systeem van ontwijking of terughouding bestaat. Z. Exc. moet al dadelijk opmerken, dat het hier betreft eene circulaire van zijn ambtsvoorganger, die niet voor publiciteit bestemd was, doch welke, in den tegenwoordigen tijd waarin alles wordt uitgebazuind, gretig door de dagbladen werd opgenomen. Z. Exc. leest den inhoud der circulaire voor, en zegt dat die voornamelijk sloeg op mindere beambten, die wel eens tot de openbaarmaking der voordragten aanleiding hebben gegeven. De circulaire behelsde geen bevel, maar wel een verzoek om te willen toezien dat de aanbevelingen of voordragten voortaan geheim worden gehouden. De Minister erkent de onafhankelijkheid van de regterlijke magt; hij heeft zeventien jaren in de magistratuur doorgebragt en weet die dus te waarderen; hij behoeft deswege van den heer *Hoynck* geene teregtwijzing. Z. Exc. herhaalt dat er hier geen questie is van bevelen, maar dat alleen voorschriften zijn gegeven niet omtrent de regtspraak der regterlijke collegien, maar wel nopens punten waarin de regterlijke magt met de administratie in aanraking komt. De Minister wijst op de circulaire bij de invoering der regterlijke organisatie door den heer *van Maanen* uitgevaardigd, waarin onder anderen voorschriften voorkomen ter bevordering van eenheid in de behandeling der zaken en omtrent de reparatie der meubelen enz. Z. Exc. betoogt dat het voor al de drie betrokken partijen evenzeer wenschelijk is dat de voordragten geheim blijven: 1°, voor

den Koning, die de benoeming doet; de aanbevelingslijst is een brief aan den Koning, en vermits het nu mogelijk zijn kan dat (daar de Regering van haar standpunt het geheel beter overziet en beter beoordeelen kan wie voor de betrekking het best geschikt is) er van de lijst wordt afgeweken, daarom moet de lijst geheim blijven en 's Konings keuze niet belemmerd worden; — 2°, voor de regterlijke collegien zelve; het is goed dat men wete, dat eene keuze niet kan bediscussieerd of beoordeeld worden, — en 3°, ook voor de betrokken personen, omdat het niet aangenaam is, als er niet gelet wordt op voordragten waarop hunne namen voorkomen.

Wijders beweert de Minister, dat die geheimhouding gewortteld is in onze regterlijke instellingen. Hij geeft toe, dat art. 28 der wet op de regterlijke organisatie alleen spreekt van *regtshangige gedingen*, maar dit sluit niet in dat daarom al het overige, wat in de Raadkamer behandeld wordt, publiek domein is. Zijns inziens moet alles wat door de regterlijke collegien geschiedt òf in het openbaar òf in de Raadkamer plaats hebben, en die tegenstelling toont juist aan dat wat niet openbaar behandeld wordt te beschouwen is als in het geheim te geschieden. In de meeste gevallen is ook geheimhouding wenschelijk; het betreft daarbij soms de teederste familiebelangen. De openbaarmaking der aanbevelingen is strijdig met het denkbeeld van betamelijkheid en kieschheid. Z. Exc. ziet er geene reden in om de circulaire in te trekken; er is ook nog door niemand daartegen bezwaar ingebragt. Nog niet één regterlijk collegie heeft zich daarover beklaagd; de circulaire behoeft dus in het vervolg niet gehandhaafd te worden, want er is daartegen geen verzet ingebragt. Er heeft zich slechts een geval voorgedaan, waardoor tegen de circulaire is gehandeld, en Z. Exc. geeft daarvan de geschiedenis op: In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* stond in der tijd de aanbevelingslijst voor een lid der Regtbank te Rotterdam; dit kwam hem vreemd voor en trok zijne aandacht. Hij heeft den Procureur-Generaal in Zuidholland geschreven om deswege informatien te bekomen en om, indien het blijken mogt dat een der leden van de Regtbank de onbescheidenheid had gehad de lijst publiek te maken, dan den President der Regtbank in overweging te geven, deswege tot dat lid, ingevolge art. 14 der wet op de regterlijke organisatie, eene waarschuwing te rigten. De President heeft den Procureur-Generaal medegedeeld, dat de heer *Hoynck van Papendrecht* (lid der Regtbank) gemeend heeft het regt te hebben om zich niet aan de circulaire te storen, en dat de heer *Hoynck* aan den redacteur der *N. R. C.* een briefje heeft geschreven, waarin hij hem de aanbevelingslijst mededeelde. Verder gaf de President te kennen, dat hij vermaningen zou doen als het hem goed dacht. Wat moest nu de Minister van Justitie doen? Moest hij bedanken voor de eer hem te Rotterdam aangedaan, dan wel de eer en de waardigheid van den Minister handhaven? Z. Exc. vraagt of hij zich in het aangezigt moest laten slaan? Het antwoord daarop is niet twijfelachtig. Bij alle bestaande beleefdheid kan zich ook paren een diep gevoel van eigen waardigheid als dienaar des Konings; de welvoegelijkheid kan ook gepaard gaan met den moed om dat gevoel ook kenbaar te maken, duidelijk en krachtig, waar dit te pas kan komen. Hij heeft gemeend niet te moeten buigen en een brief aan het *collegie* (de Regtbank te Rotterdam) geschreven, waarin hij de meening te kennen gaf, dat er nog eene waarschuwing noodig was, er bijvoegende dat de lijst gevicieerd was, zoodat de Regering daarop zooveel acht zou slaan als noodig was om die ter zijde te stellen. Hij heeft gemeend dat hier eene waarschuwing allezins dienstig was. Toegevende dat art. 28 R. O. niet directelijk op het onderwerpelijk geval toepasselijk is, zoo meent hij toch dat dit artikel daarop ex analogica wel van toepassing kan verklaard worden. Hij wijst op de discussien die in 1835 over de wet op de R. O. hebben plaats gehad, en zegt dat, als de Regtbank zich niet stoort aan het verzoek van den Minister, deze zich dan ook niet behoeft te storen aan de aanbevelingslijst der Regtbank. De Regering heeft bovendien altoos de vrijheid om van de aanbevelingslijsten al dan niet gebruik te maken. Er heeft dus hier niets strijdigs met de Grondwet plaats gehad; er is ook geene poenale sanctie aan de circulaire gegeven; er is alleen een blijk van misnoegen bij één regterlijk collegie. — Wat nu de toekomst betreft, is de Minister van oordeel dat er schaars regterlijke collegien in ons Land zullen gevonden worden die, als de Regering geheimhouding verlangt, toch (zonder over de meening des Ministers te klagen) door de feiten zullen toonen, dat zij zich aan dergelijk verzoek niet storen.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van vrijdag 21 november.*

In deze zitting is aan de orde de voortzetting der beraadslagingen over de interpellatie van den heer *Hoynck van Papendrecht* aangaande de uitvoering van de ministeriële circulaire van 20 februarij jl., over de geheimhouding der voordragten tot benoeming van regterlijke ambtenaren.

De *Minister van Justitie* wenscht eenige woorden te spreken tot het geven van eenige rectificatien en beantwoording der aanvallen, waaraan hij gisteren was blootgesteld. Hij vangt aan met de verklaring, dat de voordragt der Rotterdamsche Regtbank wel door hem onder de oogen des Konings is gebragt, doch dat door hem aan Z. M. is voorgesteld van die voordragt geen gebruik te maken. Verder zegt hij, dat hij van de zaak geene persoonlijke questie heeft gemaakt, doch dat zulks door den heer *Hoynck* is geschied, die zelfs een ambtshalve geschreven brief ter sprake heeft gebragt. Het argument betreffende den Hoogen Raad en de Hoven gaat niet op, daar het openbaar maken der voordragten van deze door de wet is geregeld. De openbaarmaking van onderscheiden aanbevelingslijsten van andere collegien is toe te schrijven aan de onbescheidenheid van mindere ambtenaren. Zijne Exc. meent gerust te kunnen beweren, dat er geene tegenspraak bestaat tusschen het besluit van 21 october tot regeling der behandeling van de verzoeken om gratie en de circulaire van februarij. Men achtte het hard voor de aanbevolenen, wanneer eene lijst werd voorbijgegaan, doch de Minister gelooft dat er geene sprake kan zijn van hardheid, waar geen regt bestond, aangezien 's Konings keuze altijd vrij blijft.

De heer *Hoynck van Papendrecht* laat aan het oordeel der Vergadering over, of hij er aanleiding toe gegeven heeft, dat de Minister gisteren de vrijheid heeft genomen hem de les van bescheidenheid voor te houden; hij laat evenzeer aan de beslissing der Vergadering over, of de Minister bij zijne antwoorden indachtig is geweest aan de eischen van eigene waardigheid en betamelijkheid, welke zelfs een Minister ten aanzien van een lid der Vergadering niet straffeloos uit het oog behoort te verliezen, en wat de Minister ook zeide, hij zal niettemin, zoolang hij meent dat de handelingen der Regering in strijd zijn met het algemeen belang van den Staat, nimmer terugtreden om met betamelijkheid zijne meening kenbaar te maken. De spreker ziet in de zaak volstrekt geene persoonlijke zaak, maar meent dat het een gewigtig constitutioneel beginsel van Staat geldt. Hij beantwoordt verder den Minister en zegt nergens het bewijs te zien dat de circulaire zelve geheim moest blijven; had die circulaire niet het oog op de leden der regterlijke collegien zelve, maar op de mindere ambtenaren, dan zou die niet gerigt zijn geweest aan de Hoven en Regtbanken, maar aan de voorzitters alleen; in de openbaarmaking der aanbevelingslijst ziet hij geene onbescheidenheid, ofschoon er zijn die de openbaarheid niet verkieslijk achten, zoo als ook de Minister, die ons door aanschrijvingen, raadgevingen en circulaires wil terugvoeren tot het tijdvak waarin men niet oneigenaardig de Regering heeft genoemd eene vaderlijke Regering; de circulaires van den minister *van Maanen* dagteekenen van een tijdperk toen de begrippen omtrent grondwettige beginselen op lange na niet die ruimte hadden als thans; de Minister deed een beroep op den geest en de bedoeling van art. 28 regterl. organ., doch ging dit op, dan zou ook het vonnis in raadkamer geheim moeten worden gehouden; de regterlijke collegien konden zich niet met bezwaren aanmelden, omdat zij daardoor zouden erkennen onder het toezigt te staan van den Minister van Justitie, zoodat zij niet anders konden doen dan de circulaire stilzwijgend ter zijde leggen; de openbaarheid is een prikkel voor de collegien zelve om de geschiktste personen op de nominatie te brengen. Ten slotte zegt de spreker een en ander ook te hebben bijgebragt tot regtvaardiging van den Voorzitter der Rotterdamsche Regtbank, die niet in de gelegenheid is zich hier te verdedigen; voor zoo verre nu de Minister meent, dat hij door de handelingen van dien Voorzitter als het ware een slag in het aangezigt heeft gekregen, deelt hij daarin het lot van velen die zich zelve daaraan blootstellen. Het aan de Regtbank gerigte officiële stuk betrof wijders eene Regeringsdaad, waarvoor de Minister verantwoordelijk was bij de Kamer, en wat de spreker dus geregtigd was in het openbaar te bespreken.

De heer *van Reede van Oudtshoorn* ziet zich genoopt het woord op te vatten, om de Kamer terug te brengen tot die kalmte en bezadigdheid, welke aan de Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk passen. Na de gevoerde discussien is hij overtuigd geworden dat de geheimhouding der voordragten nuttig en gepast is en dat de Minister tot de uitvaardiging der besproken circulaire bevoegd was. De handelwijze van den heer *Hoynck* in deze vindt hij niet voegzaam; deze had een anderen weg behooren in te slaan en geen misbruik moeten maken van het regt van interpellatie, door deze personele zaak hier ter sprake te brengen. De zaak verdient echter niet dat men langer daaraan de aandacht wijdt.

De heer *van Eck* kan niet toegeven, dat het hier betreft eene zaak van gering belang en verdedigt het gedrag van den heer *Hoynck*; er is hier geene sprake van eene persoonlijke questie, maar het geldt de beoordeeling van een brief aan alle regterlijke collegien gerigt en door welken brief, zijns oordeels, de onafhankelijkheid der regterlijke magt is geschonden. Hij hoopt dat de Minister in de discussien aanleiding zal vinden tot de verklaring, dat aan de circulaire geen verder gevolg zal worden gegeven.

De heer *Hoynck van Papendrecht* vraagt het woord voor een persoonlijk feit. Het betreft dat de spreker uit Amersfoort zijne bijzondere persoonlijke handelingen hier ter sprake gebragt heeft. Hem daartoe het woord verleend zijnde, zegt de heer *Hoynck* dat hij den bedoelden spreker de bevoegdheid niet toekent om hier als zijn censor op te treden. Hij zal dus zijne woorden onbeantwoord laten. Voor zoover de gehouden rede de strekking had eene blaam op zijne handelingen te werpen, vermeent hij te moeten verwijzen naar de redevoering, gisteren en heden door hem gehouden. Wat aangaat de opmerking dat deze interpellatie eene persoonlijke zaak en hem zelf betreft, beroept hij zich op het votum van de Kamer, die de interpellatie toestond en daarin geen persoonlijke zaak zag.

De heer *Groen van Prinsterer* stelt als motie van orde voor, de discussien over deze zaak te sluiten, omdat verdere beraadslagingen op deze wijze gevoerd tot geene uitkomst kunnen leiden, terwijl nog zoo vele werkzaamheden wachten. — De heer *van Rappard* ondersteunt die motie en zal zich gelukkig achten, wanneer de onafhankelijkheid der regterlijke magt nooit meer mogt worden aangerand dan het geval is bij de zaak, welke tot deze discussie aanleiding heeft gegeven. — Niemand verklaart zich tegen de motie. — De *Minister van Justitie* ziet van het woord af. — De gedane motie wordt zonder stemming aangenomen, waarmede de discussien over de gehouden interpellatie geëindigd zijn.

De Kamer gaat daarop over tot de behandeling der ontwerpen van wet, welke aan de orde van den dag gesteld zijn, te weten:

1°, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor 1857. — Zonder beraadslaging aangenomen met algemeene stemmen.

2°, tot wijziging van hoofdstuk VIII der begrooting van uitgaven voor 1855. — Mede zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.

3°, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij voor 1857. — De heer *van Eck* bespreekt enkele punten, waarna het ontwerp met algemeene stemmen wordt goedgekeurd.

4°, tot splitsing der gemeente Opsterland. — Na korte gedachtenwisseling over het al of niet wenschelijke dezer splitsing, wordt het ontwerp aangenomen met 46 tegen 19 stemmen.

5°, tot splitsing en vereeniging der gemeenten de Zijpe en de Mijl. — Na korte discussie wordt het ontwerp omtrent de Zijpe door den Minister van Binnenlandsche Zaken op 's Konings magtiging ingetrokken, nadat art. 1 is verworpen met 57 tegen 8 stemmen, terwijl het ontwerp nopens de Mijl wordt aangenomen met 43 tegen 21 stemmen.

6°, tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1855. — Zonder beraadslaging aangenomen met algemeene stemmen.

En 7°, tot verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1856. — Na eene korte woordenwisseling tusschen den heer *van Eck* en den *Minister van Justitie*, over de voedingskosten in de gevangenissen wordt ook dit ontwerp aangenomen met 55 tegen ... stemmen.

De zitting wordt daarna gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure. Alsdan zullen de beraadslagingen geopend worden over de begrootingswetten voor 1857.

ROTTERDAM den 21 november.

De Arrondissements-Regtbank alhier hield heden eene openbare zitting, ter installatie van den heer mr. *H. A. van Berkel*, onlangs door Z. M. den Koning tot regter in die regtbank benoemd.

Nadat de plegtige vergadering door den heer Voorzitter geopend en den heer Officier het woord gegeven was, wenschte deze den nieuwbenoemde geluk en drukte zijn verlangen uit, dat ook de heer *van Berkel* moge medewerken om de bestaande welwillendheid tusschen de leden der Regtbank en die van het Openbaar Ministerie te bestendigen en aan te kweeken. De heer Officier merkte op, dat het personeel der Rotterdamsche Regtbank thans voltallig was, met den wensch dat dit lang zoo mogt blijven.

De daarop volgende rede van den heer Voorzitter was belangrijk. In het hem eigene kernachtige taal sprak Z. Edel Achtb. over de bijzonderheden, die de onderwerpelijke benoeming waren voorafgegaan en gevolgd. Z. E. A. deelde zijne denkbeelden deswege mede, zonder in het minst de gevoeligheid van den nieuwbenoemden regter onaangenaam te treffen, dien hij integendeel met hartelijkheid welkom heette, als een man wiens voorhandelingen ruime stof opleverden voor de zekerheid, dat hij den regterstoel met eere zou bekleeden. Z. E. A. drukte ook zijn genoegen uit, dat men door deze benoeming het personeel der Regtbank zag vervoltalligd. Treffend vooral was de schets van het beeld van een regter zoo als hij behoort te zijn, hetwelk hij het ideaal noemde, ter bereiking waarvan hij zijne ambtgenooten aanbeval met hem alle krachten in te spannen.

Geïnstalleerd verklaard, nam de heer *van Berkel* het woord, en bragt openlijk dank aan Z. M. den Koning, die hem de magistratuur in deze aanzienlijke Regtbank had toevertrouwd; aan de leden der Regtbank, voor de heuschheid en de vriendschappelijkheid, waarmede hij door hen reeds dadelijk na zijne benoeming was ontvangen; aan den heer Voorzitter en aan den heer Officier, voor de welwillendheid met welke hij door dezen in de vergadering was toegesproken. Hij eindigde met een hartelijk woord tot de balie, tot welke hij had behoord, en bevool zich aller goede gezindheid aan.

De Deken der orde van Advokaten wendde zich ... nog uit naam der balie tot den geïnstalleerde, en drukte haar welgevallen uit over zijne benoeming, wiens practicale loopbaan voor deze zelfde balie nog door ... harer leden met genoegen werd herdacht.

Hiermede nam deze plegtigheid een einde.

— Te Leyden zijn eergisteren tot leden der Kamer van koophandel en fabrieken verkozen de heeren *P. du Rieu* Jr., *B. F. Krantz* en *J. I. van Wensen*.

— Heden is aan de Leydsche Hoogeschool tot doctor in de geneeskunde bevorderd de heer *W. P. Weeber*, van Rotterdam, na openlijke verdediging van een academisch proefschrift, bevattende twee ziektegevallen, door den schrijver waargenomen.

— De Gemeenteraad van Asperen heeft besloten, de aldaar vroeger afgeschafte kermis weder in te voeren.

— Ll. dingsdag is een commissionair in effecten te Amsterdam, die gepoogd heeft door tusschenkomst van een der beambten van de Nederlandsche Bank een valsch kassiersbriefje ten bedrage van *f* 12,000 te disconteren, genoemde Bank, in handen der justitie overgeleverd. Bij onderzoek is gebleken dat bedoelde commissionair voorhanden had onderscheidene valsche kassiersbriefjes, voorzien van de naamteekeningen van aanzienlijke kassiers aldaar ter stede, en wel ten bedrage van ruim *f* 50,...

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het bedanken van ds. *L. van Haaften*, pred. te Nijmegen, heeft de algemeene kerkeraad der Nederduitsch Hervormde gemeente aldaar geformeerd het volgend twaalftal van predikanten, alphabetisch gesteld: dd. *J. Alingh Prins*, te Kortez..., *H. C. N. van Amerom*, te Bolsward; *H. P. Ber...*, theol. doct., te Harderwijk; *H. Brouwer*, te Oudkerk en Roodkerk; *C. J. Brutel de la Rivière*, te Meppel; *A. C. Denier van der Gon*, te Soeterwoude; *J. P. Es...*, theol. doct., te Dronrijp; *E. Laurillard*, theol. doct., te Zandpoort; *A. L. Poelman*, theol. doct., te Holwierde; *B. J. Riedel*, te Nieuwe Stads-Kanaal; *F. Schaaff*, te Tjerkwerd, en *F. Stam*, te Hellouw.

De kerkeraad der Hervormde gemeente te Sch... heeft andermaal tot predikant beroepen ds. *W. P. Wol...*, thans te Grootebroek.

Te Nykerk op de Veluwe is tot derden predikant beroepen ds. *J. B. Nyhoff*, te IJsselmuiden, met ... parige stemmen; — tot predikant te Wervershoof de candidaat *E. de Bruyn*; te 's Heer Abts- en Sinoutskerke ds. *W. Kluever*, pred. te Kothen; te Spijk (bij Dordrecht) de candidaat *G. van Duyl*, en te Poortugaal tot derden male ds. *C. D. L. Bähler*, pred. te Wemeldinge.

De nieuw gestichte Hervormde gemeente in den Anna Paulowna-polder heeft tot eersten herder en leeraar beroepen den eerwaarden heer *A. G. Pareau*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Zuidholland.

Ds. *J. Boer Knotnerus*, predikant te Almkerk, heeft voor het beroep naar Bergschenhoek bedankt en dat naar Oude en Nieuwe Wetering aangenomen.

Ds. *H. Gann Dun*, pred. te Fijnaart en Heiningen, heeft het beroep tot predikant bij de Hervormde gemeente te Scheveningen aangenomen.

— De uitgeschreven leening ten laste der provincie Overijssel ad *f* 60,000 is toegewezen aan de heeren *van Esch en Co.* te Zwolle, welke die som tegen eene rente van 4½ pct. zullen leveren zonder provisie en met bijpassing hunnerzijds van ¼ pct., bedragende dit de halve *f* 150.

— Eergisteren zijn aan de Groningsche Hoogeschool tot doctors in de regten bevorderd de heeren ...

…oeles, van Noorddijk, en *J. C. F. Werumeus Buning*, van Appingadam, na verdediging van eenige *quaestiones iuris inaugurales*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 20 dezer 1,05 el.

— De Rijnhoogte te Keulen was den 20 dezer 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 4 duim Rijnlandsch).

Ingezonden Stukken.

Antwoord aan den steller van het artikel: „Een weinigje over het voorstel der Heeren Raadsleden *Hoynck c. s.*," voorkomende in de *Rotterdamsche Courant* van 20 November.

Het antwoord op bovengenoemd artikel kan *kort* zijn; immers het grootste gedeelte is gewijd aan de opsomming der voordeelen die uit de volvoering van het Waterproject zullen voortvloeijen. — Aan die opgenoemde voordeelen wil ik niets afdingen; ik moet er echter nog iets bijvoegen, namelijk dit dat die voordeelen eerst dan ten volle en algemeen zullen zijn wanneer *in den zin* en *in overeenstemming met de beginselen van het Waterproject* wordt voortgewerkt, zoowel door het Gemeentebestuur als door particulieren.

Het eenige wat ik in het genoemd artikel wensch te wederleggen zijn *viertal* beweringen, doch dat zich eigenlijk in slechts *ééne* bewering laat te samen vatten, namelijk dese: dat het voorstel eene vertraging van de uitvoering van het Waterproject in zich zoude bevatten.

Ik meen te mogen verzekeren dat dese vertraging volstrekt niet in het plan der voorstellers ligt en ook uit hun voorstel niet af te leiden is. Eene aandachtige lezing zoo van het voorstel als van de memorie van toelichting moet dunkt mij die beschuldiging als ongegrond doen verwerpen. Ik weet wel dat eene zinsnede der M. v. T. zegt: „de uitvoering der werken tot verbetering der binnenwateren zal daardoor welligt eenig *uitstel* kunnen ondergaan", maar als men hierbij let op het woord *welligt*, dan geloof ik dat de bedoeling dier zinsnede meer dese is: „en *mogt* welligt de uitvoering enz. eenige vertraging ondergaan." Die vertraging wordt volstrekt niet als zeker vooronderstelt, zij wordt ook door de voorstellers volstrekt niet gewenscht noch verlangd; maar gesteld eens … tegen, de bedoeling aan de uitvoering van het Waterproject … kleine vertraging moest ondervinden, dan zeg ik nog met de M. v. T., „dan zoude ik dit uitstel nog winst achten voor de … belangen der gemeente."

… het Waterproject is slechts te beschouwen als den *grondslag* eener hoog noodige verbetering. Dat Waterproject op zich zelf is volstrekt niet genoeg; het zal in den toestand der wateren en den gezondheid aanzienlijk kunnen verbeteren, maar dit alléén is niet voldoende. Van die verbetering moet verder partij getrokken worden, … het water beter, dan moeten ook straten, stegen en de zoo … Rotterdamsche particuliere *lanen* worden verbeterd, gewijzigd of … [vernieuwd], daar waar dit noodig is. Hetgeen de Voorstellers bedoelen is een zoo onmiddellijk gevolg van het Waterproject en hangt … zoo naauw mede te samen, dat volgens hunne meening het … van het eerste slechts een half, een onvolkomen werk … zijn.

Van dese grondstelling uitgaande meenden de Voorstellers de zaak … onder de oogen te moeten zien, zonder zich de *vele* bezwaren … *groote* geldelijke opofferingen die er het gevolg van zouden … zijn te verbloemen. Immers de wonde moet goed en ter … geheeld worden, wil men de radicale genezing beproeven. — … het eene en dan het ander: *eerst* het Waterproject uitvoeren … *daarna* gaan overleggen wat er misschien verder zou moeten … worden, dit was het wat de ontwerpers *niet* verlangden en … dat misschien deze weg stond bewandeld te worden was de … [lei]ding tot hun voorstel.

… weet wel dat, wanneer er ingevolge het voorstel een *algemeen plan* … voorgesteld, de som die tot de uitvoering zal geraamd worden … aanzienlijk wezen zal, maar ik geloof dat het juist finantieel … voordeeliger zal zijn in eens de raming te maken, en, in verband … het Waterproject, te werken daar waar zulks het eerst noodig … zijn, dan eerst het eene en dan het andere te ontwerpen en … te voeren. Dese mijne meening zou voor breeder en, zoo ik geloof, … voldoende ontwikkeling vatbaar zijn, doch voor heden ligt zij niet … mijn plan.

Nog een paar opmerkingen en ik eindig.

De schrijver van het artikel zegt dat de woningen, die men in de laatste 50 jaren in de polderstad bouwde, *luchtige* woningen zijn. Eerst dacht ik aan ironie, maar bij verdere lezing zag ik dat de schrijver het als eene loffelijke eigenschap vermeldde. „Ware dit … het geval," zoo laat hij er op volgen, „dan zouden de nadeelen" (natuurlijk op het leven en de gezondheid der bewoners) „zich nog krachtdadiger dan thans doen gevoelen." … dese conclusie wil ik alleen antwoorden met de vraag, of er … een krachtdadiger bewijs voor de ongezondheid onzer stad te … is dan onze sterftestaten, die in vergelijking met andere plaatsen … de *allerongunstigste* behooren? Zoude dan het kwaad *nog* … moeten zijn om dadelijk radicale middelen tot herstel aan te wenden?

De schrijver maakt, met het oog op het finantiële, eene vergelijking met Parijs. Ik geloof dat die vergelijking zoude opgaan, … Rotterdam plan had om de *dwaasheden* te volgen die Parijs …, maar daar waar Parijs aan *productieve* verbeteringen gelden … legde, daar, maar daar alléén ook, mogen wij ons die … ook andere steden tot voorbeeld stellen en kunnen er van … De zorg voor veiligheid, voor goed en geregeld verkeer, … gezondheid en het leven der inwoners, deze zorg zal men … wel tellen onder die welke volstrekt noodig zijn; en wanneer nu … de hoofdvoorwaarden zijn van het welzijn, den bloei en de ontwikkeling der gemeente, mag men dan niet met het volste regt …, dat de uitgaven daartoe *productieve* uitgaven zijn, en dat … het algemeen hoogere renten zullen afwerpen dan de renten der kapitalen die daaraan worden te koste gelegd?

Zeer zeker zal Rotterdam zich een schuldenlast moeten scheppen. … is nu eenmaal zoo en niet anders. Maar mag men daarom nu … uitstellen te doen wat *volstrekt noodig* is? Is het voor …, voor productieve werken niet *pligt* zich een schuldenlast te …, in het vooruitzigt op latere directe en indirecte voordeelen? En wanneer men nu niet zijne berekening *in eens* en met het oog op de toekomst maakt, bedriegt men dan niet zich zelven? … make, en wel met den meesten spoed, een vast, een algeheel …; men make daarbij eene berekening zonder angstvallig te zien … grootere of kleinere sommen. Ons Gemeentebestuur zal wel … dat den inwoners niet meer lasten worden opgelegd dan zij … kunnen, en met het oog hierop moeten de werken met meer… of minderen spoed worden volvoerd. Maar, men werke toch … een vast, een geregeld plan; men stelle zich *een groot geheel* …, welks verwezenlijking men tracht te bereiken, en dan zullen, … hoop en wensch ik, latere jaren, bij het aanschouwen van zoo … goeds en nuttigs, met dankbaarheid terugzien op den tegenwoordigen tijd, waarin daartoe de grondslagen gelegd werden.

F. B.

Rotterdam 20 November 1856.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 21 November.

OVERLEDEN: A. C. Driessen, vrouw van J. Singelenberg, 50 j. — … Vermeer, man van C. van der Walle, 57 j. — C. Smalt, z., 2 j. — … W. B. Schuurman Schimmel, wedr. van A. M. H. van Bergen, … — J. P. van Geersdaele, z., 2 m. — P. Ringeling, d., 3 m. — … D. de Looper, jm., 25 j. — G. de Klerk, z., 2 j. — A. H. van Asperen, z., 2 m. — A. Hoogenberg, z., 1 j. — C. Landman, … 3 j. — C. H. M. Bout, d., 2 j. — J. C. Boogaart, z., 2 j. — … Rijnbende, d., 1 j. — D. van Leerdam, z., 6 j. — J. Boer, … 6 m. — M. J. Meeuwsen, z., 28 j.

BEVALLEN: G. M. Chel, geb. Sanders, z. — H. C. de Ruyter, … de Blank, z. — T. van der Pluym, geb. van Bokhoven, z. — … de Booy, geb. Kiggen, z. — H. J. Klerk de Reus, geb. van Valkenburg, z.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 21 november. Gearriveerd *Fijenoord* (st.) v. Londen; *Johanna Maria*, Schummelketel, van Libau; *Levant* (st.) v. Havre; *Sea Gull* (st.) en *Ocean Queen* (st.), beiden van Hull. — Vertrokken *Admiraal Ver-Huell* (st.) n. Havre; *Glynne*, Porter, naar Liverpool; *Ocean Bride*, Arnold, *Mystery*, Ingleby, en *Shellah*, Webster, alle drie n. Stockton; *Urda*, Gunvalsen, naar Stavanger; *Lucy*, Boyce, en *Cygnet*, Boyce, beiden n. Yarmouth; *Chevrette*, Hamon, n. St. Malo; *Ida*, Haley, naar Seaham; *Devon*, Hall, *Pallas*, Westlake, *Utility*, Poulson, en *Marsden*, Smith, alle vier n. Newcastle; *Cygnet*, Johnston, n. Glasgow; *Egmond aan Zee*, Duindam, n. Londen, en *Elisabeth Maria*, Bok, n. Havanna. — De schepen *Meermin*, kapit. Schreuder, n. St. Thomas, en *N. R. Gazfabriek*, kapit. Hisschemöller, n. Newcastle, zijn bij Pampus geankerd. — Nog gearriveerd *de Maas* (st.) van Bristol en Cardiff, en *de Elve* (st.) van Havre; de wind O. N. O. — O.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Eersteling*, C. Koentz, n. Liverpool en Java; *Wendola*, Meijer, n. Newcastle, en *Herman Eduard*, Rennenberg, n. Windau.

BRIELLE 21 nov. (O. N. O.—Z. O.) Vertrokken *Fox*, King, n. Yarmouth, doch is in den Put geankerd.

MAASSLUIS 21 november. Heden vertrokken *Cornelia Jacoba*, J. J. van der Meer, naar Bilbao; *Brechin Castle*, Nicholson, *Robert & Mary*, Simpson, en *James Bales*, Armstrong, alle drie n. Shields; *Mary & Elizabeth*, Abriry, *Beacon*, Turner, *Clio*, Davison, en *Matthews & Ann*, Fawcitt, alle vier n. Sunderland; *Don*, Lonsdale, naar Seaham, en *Chance*, Martin, naar Newcastle. — Het gisteren vertrokken schip *Rambler* is buiten geankerd; de wind O. N. O.

BROUWERSHAVEN 21 nov. Gisteren avond arriveerde *Favorite*, Fenwick, van Sunderland. — Heden vertrokken *Electra*, Wegman, n. Londen, en *Philomela*, Redman, n. Rotterdam (per *Brouwershaven*), doch beiden zijn door den zwaren mist ten anker moeten komen. — Het schip, gisteren gemeld als op den Banjaard gestrand, is het Amerikaansch schip *Medomac*, kapit. M. Levingston, van Rangoon met rijst naar Antwerpen bestemd; het zit op de Westplaat; de wind O., later kompasrond.

ZIERIKZEE 20 nov. Een gedeelte der bemanning van het gisteren op den Banjaard gestrand Amerikaansch fregat *Medomac*, v. Rangoon naar Antwerpen, is heden morgen door den schokker der Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij alhier aangebragt, terwijl de overige manschappen op den kotter *Willem van Houten* zijn overgegaan. — Heden morgen is aan het strand nabij het havenhoofd opgevischt een stuk van een naambord met de woorden: *August & Ma*... [Het Ned. schip *August & Maria*, kapit. de Kok, is den 26 october van Dantzig naar Rotterdam vertrokken.]

TEXEL 20 nov. (N. W.) Gearriveerd *Lion* (st.), *Diana* (st.), en *Vrouw Dieuwke*, van der Woude, alle drie v. Londen; *Harmony*, Dodds, v. Sunderland; *Isly*, Collie, v. Seaham; *Vijf Gezusters*, Kuiper, en *Argo*, Douwes, beiden van Newcastle; *Anna Luitzia*, Vos, van Inverkeithing; *Provincie Overijssel*, Veldhuis, van Dundee, en *Gebroeders*, Loodijzen, van Archangel naar de Maas, als bijlegger, met overgeworpen lading, verlies van voorsteng, ingeslagen roef, verschansing enz.; gisteren nog *Cenius*, Youns, v. Sunderland.

TEXEL 21 nov. Vertrokken *Amerika*, Zeeman, n. Batavia; *Dionysia Catharina*, Berkelbach van der Sprenkel, naar Rangoon; *Pegasus*, Hofker, n. Curaçao, en *Sperwer*, Huges, n. Suriname.

VLIE 19 nov. (Z.) Gearriveerd niets; gisteren binnengebragt *Comet*, Jörck, van Newcastle naar Stettin, lek en met meer andere schade, hebbende eene stortzee over gehad, waardoor twee man der equipage gekwetst zijn; moet lossen om te repareren. — Vertrokken niets: gisteren nog *Stoomvaart* (st.) naar Hamburg.

VLISSINGEN 18 nov. Gearriveerd *Clemens*, Stasse, van Hartlepool. — Vertrokken *Adriana Francisca*, van Eyk, en *Sine Nomine*, Loeff, beiden naar Engeland. — Voor Antwerpen bestemd zijn op de Schelde gearriveerd *Maria*, Tjernström, van Odessa, en *Fernando Luis*, Nachitube, van Malaga.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te MARSEILLE 17 nov. *Rhône* (st.), Wilkens, van Genua. — Op de ELVE 18 nov. *Eenige Zoon*, de Jonge, van Tonningen. — Te ARENDAHL vóór 7 nov. *Grimstad*, Möller, v. Amsterdam. — Te STAVANGER 27 oct. *Cometen*, Rasmussen, van Rotterdam.

Te CUXHAVEN 20 nov. *Joan*, Boer, van Chesme.

Vertrokken:

Van CUXHAVEN 18 nov. *Anna Maria Henriette*, Zwanenburg, naar Buenos-Ayres. — Van DANTZIG 14 nov. *Vriendschap*, Holstein, en *Catharina Maria*, Visser, beiden naar Harlingen. — Van BOLDERAA 13 nov. *Hendrika Margaretha*, Korte, naar Elseneur, en *Johanna*, van der Baan, naar Holland. — Van THISTED 12 nov. *Abeldina*, Olthoff, naar Noorwegen, en *Vrouw Renske*, Konterman, naar Stettin.

UITGEKLAARD: Van MARSEILLE 17 nov. *Lucretia*, Bragt, naar Falmouth. — Van STOCKHOLM 13 nov. *de Marne*, Beukema, naar Holland.

In de SOND gearriveerd: 17 nov. *de Maas*, Schabeling, naar de Maas, *Iris*, Jensen, naar Holland, en *Alida Sinnige*, Dik, naar de Noordzee, alle drie van Riga, en *Findhorn*, Loram, van Pernau n. de Maas; — 18 nov. *Hunsingo*, Oostema, van Koningsbergen naar Londen; *Stadt Meppen*, Schleinhege, van Lubeck naar Amsterdam; *Vrouw Clara*, Staal, van Werder, *Hoffnung*, Heijenga, v. Windau, en *Johanna Pauline*, Wessels, van Pernau, alle drie naar de Maas; *Geertje*, Mooi, naar Hartlepool, en *Dankbaarheid*, Potjer, naar Schiedam, beiden van Koningsbergen; *Catharina*, Knol, *Gezina Jantina*, Vissenga, en *Geertruida Catharina*, de Winter, alle drie van St. Petersburg naar Holland.

NYBORG gepasseerd 17 november *Twee Gezusters*, Drewes, van Leeuwarden naar Aarhuus.

TONNINGEN gepasseerd: 16 nov. *Elsina*, Besseling, en *Johanna*, Kagelmacher, beiden van Koningsbergen naar Amsterdam; *Battruida*, Leuning, van Memel naar Schiedam; *Engelina Jantina*, Rozema, v. Riga naar Bordeaux, en *Gustaaf Willem*, Kassens, van Stettin naar St. Malo; — 17 nov. *Margrietha Henderika*, Datema, v. Antwerpen naar Lubeck; — 18 nov. *Willemtina*, Glim, van Koningsbergen naar Schiedam; — 19 nov. *Froukje*, van der Wal, van Koningsbergen, en *Anna Hendrika*, Bauermann, van Windau, beiden naar Amsterdam.

CHRISTIANSAND 12 nov. Op deze kust steekt de steng van een Nederlandsch schip boven water uit.

Gepraaid:

Den 7 november, op 45 gr. 23 min. NB. en 13 gr. 47 min WL., *Jan Pieterszoon Koen*, Verloop, van Liverpool naar Batavia.

Den ....., op 52 gr. 38 min. NB. en 3 gr. 17 min. WL., *Eefka Maria*, Bart, van Zante naar Stettin.

Cargalijsten.

Rotterdam.

MIDDLESBRO', Brighton, H. Colley. — 70 ton ruw IJzer, C. Hemmann en Co.; 15 ton Steenkolen, Order.

PENTEWAN, Coral, J. Cracknell. — 1 lading Kleiaarde, C. L. Ringrose en Co.

Amsterdam.

BATAVIA, Tweelingzusters, Carst. — 176 kr. Suiker, 558 b. Rijst, 209 b. Koffij, 10 legg. Arak, 54 coll. Koopm. en 1458 boss. Bindrotting, Vinju Ham en Co.; 3777 b. Rijst, 15/2 legg. Arak en 12 k. Koopm., Order.

SOERABAIJA, Ann M'c Lean, Mc. Gaw. — 1921 p. Tabak, Gebr. Cramer; 578 kranj. Suiker en 1 partij Bindrotting, van Eeghen en Co.

SURINAME, Johanna Christina, de Lang. — 40 v. Suiker, J. N. Woldsen; 36 v. Suiker, Eyken Sluiter en van Santen; 36 v. dito, van Heukelom en Vollenhoven en P. J. M. Fauchey; 25 v. dito, Rothuys en Co.; 22 v. dito, J. J. Godefroi; 20 v. dito, Wed. van Hasselt en Co.; 14 v. dito, Bunge en Co.; 14 v. dito, Kleebad en Zn.; 4 v. dito, G. A. Cramer; 22 b. Katoen, Wed. J. S. van de Poll; 18 b. dito, A. A. Roepel; 10 b. dito, G. C. Bosch Reitz; 114 v. Suiker, 4 k. Arrowroot, 3 b. Koffij, 6 st. Hout, 1 partij oud Koper en 350 st. Latten, Order.

BERDIANSKI, Zeevaart, Meijer. — 1470 tshetwerts Lijnzaad, Wed. J. d'Arripe en Co.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip *Rotterdam*, kapitein *P. Vis*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe, om in het laatst van November te vertrekken. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Vriendschap*, kapit. *T. F. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Noordsch Jagtschip *Dahles Minde*, kapit. *O. Dahl*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

JAVA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kapitein *P. A. Kleynenberg*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd en gekoperd Nederlandsch Clipper-Brikschip *Henriette*, kapit. *H. Chevallier*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*, alhier, en Gebr. *van Ulphen*, te Amsterdam.

VENETIE, het snelzeilend Nederl. Schoonerschip *Zeven Sterren*, kapit. *H. R. Ruhaak*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

PARIJS den 21 November.

Frankrijk 3 pc. 67. 70. Spanje 1¼ pc. 23⅜; dito Binnenlandsche 3 pc. 38.

LONDEN den 21 November.

De Geconsolideerden 3 pc. 93¾ a 94. Spanje 1¼ pc. 23⅞ a 24; dito Buitenl. 3 pc. 42 a ½; idem Cert. 5½ a ¾; dito Amort. 6 a ½. Mexico 3 pc. 22¼ a ¾.

WEENEN den 21 November.

Nationale Metalliek 5 pc. 83⅜; Metalliek 5 pc. 81¼. Wissel Londen *f* 10. 18. Zilver *f* 8.

ANTWERPEN den 21 November.

Spanje 1¼ pc. 22¼; dito Binnenl. 3 pc. 37¼. Metalliek 5 pc. 77⅜.

AMSTERDAM den 21 November.

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld.....	2½	pCt.	63	63¼	63
»	dito dito	3	»	75¼	75$\frac{5}{16}$	
»	dito dito	4	»	94	94$\frac{1}{16}$	94$\frac{1}{16}$
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	89⅜		
»	Handel-Maatschappij ..	4½	»	133	133¼	
»	O. I. Leening.........	4	»	93½	93¾	93⅜
»	Leen. Holl. -Spoorweg	4½	»	98½		
»	Rijn-Spoorweg.........	4½	»	100		
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
FRANKR.,	Certificaten...........	3	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co*.....	5	»	102⅜	102¾	102⅝
»	dito dito 1828/29	5	»	101⅜		
»	Cert. dito 1831/33	5	»	92¼		
»	dito dito 1840...	4	»	83¼		
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	82¼		
»	dito » dito Nieuwe	5	»	93$\frac{5}{16}$	93¼	
»	dito » dito 1855 dito	5	»	94⅜	95	94⅞
»	dito te Londen	4½	»	92¼		
»	Certific. van Asign...	6	»			
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500....	....	*f*			
»	Obligatien	4	pCt.	76		
SPANJE,	Buitenlandsche	1¼	»	22¾	23	23
»	dito	3	»			
»	Binnenl. a *f* 1000......	3	»	36$\frac{5}{16}$	36⅜	36⅜
»	Amortisable Schuld....	....				
»	Bewijzen van Coupons..	....		5$\frac{1}{16}$		
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co*....	5	pCt.			
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude	5	»	73¼	73¼	73¼
»	dito Nieuwe bet te Amst.	5	»	82$\frac{9}{16}$	82⅝	82$\frac{11}{16}$
»	dito Nation. Metalliek.	5	»	74$\frac{11}{16}$	74⅞	74$\frac{13}{16}$
»	dito Metalliek	2½	»	38$\frac{1}{16}$	38⅜	38⅜
»	Weener Aand. fl. 250..	4	»	314		
BELGIE,	Certificaten............	2½	»	50$\frac{13}{16}$		
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	50$\frac{13}{16}$		
PORTUG.,	Oblig...................	3	»	43¾	44	44
»	Defered................	....		21⅜		
VENEZ.,	Oblig.	4½	»	33⅜	33¾	
»	Uitgest................	1¼	»	14¼		
GRENADA,	Oblig..................	3	»	20¼	20⅜	
»	Uitgestelde............			6¼		
MEXICO,	Oblig.	3	»	20⅝	20¾	
»	dito, Onbepaalde.....	3	»	20⅝	20¾	

Pruiss. Aand., 1854, 3½ pc., *f* 202. Weener Aand., *fl.* 250, *f* 350. Oostenrijksche Bankactien *f* 1198, *f* 1200. Brazilië 1843, *£* 100, 5 pc., 96¼. Ecuador 1855, 1 pc., 13$\frac{15}{16}$ a 14⅛. Illinois 86¼ a 86½.

Beleening 5 pc. Prolongatie 5½ pc. Disconto 5 pc.

Heden waren Hollandsche fondsen, bij eenigen handel in 2½ en 4 pcts, goed prijshoudend. Van vreemde deden zich in 5 pcts. Russische bij *Stieglitz* eenige verkoopers op, waardoor zij iets flaauwer waren; Oostenrijksche en Spaansche iets minder geanimeerd; voor Mexikaansche en Venezuelasche was eenige meerdere vraag. Het geld was heden ter Beurs meer gevraagd.

Laatste prijzen ten 5 ure. Holland 2½ pc. 63. Spanje 1¼ pc. 22$\frac{15}{16}$ a 23; dito Binnenl. 3 pc. 36⅜. Oostenr. Metall. 5 pc. 73¼.

ROTTERDAM den 21 November.

Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 62⅞; idem, 4 pc., 94½. Spanje, Oblig., 1¼ pc., 22$\frac{15}{16}$. Portugal, te Londen, 3 pc., 44. Rusland, bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 95¼. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 38⅜ l. k., 38¼ h. k., 38⅜ gebl. k.; idem, rente Amst., 5 pc., 83; idem, Nation., 5 pc., 74⅞ l. k., 74$\frac{15}{16}$ h. k., 74⅞ gebl. k. Mexico, Onbepaalde, 3 pc., 20$\frac{11}{16}$ l. k., 20¾ h. k., 20$\frac{11}{16}$ gebl. k. Ecuador, Nieuwe, 1 pc., 14.

Ook heden was de handel ter beurs niet uitgebreid, en de koersen met uitzondering van Oostenrijksche, die flaauwer waren, weinig verschillende.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 21 November.

Londen..... 3 maanden *f* 11. 46½, kort *f* —. —.
» ..... 2 » - 11. 52½. » - 11. 67½.
Hamburg... 2 » - 34$\frac{15}{16}$. » - 35¼.

AMSTERDAM den 21 November.

Hamburg	2 maanden	35	geld.	Londen...	3 maand.	—.—	geld.
idem ..	zigt.......	35$\frac{3}{16}$	»	Lissabon..	3 ———	40	»
Londen..	2 maanden	11.52½	»	Porto.....	3 ———	40	»
Idem..	zigt.......	11.67½	pap.	Petersb...	2 ———	182½	»

Prijzen der Buitenl. Coupons

en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 20 November.

Metalliek..........	*f* 27. 95.	Spaansche Piast.......	*f* —. —.
Nat. Met. Coup.....	- —. —.	Hamb. Russen.........	- 36⅜.—.
Napelsche	- —. —.	Russ. in Zilv. R......	- 36⅜.—.
Div. Eng. in £.....	- 11. 60.	Poolsche in fl.........	- 27¼.—.
Eng. Russen........	- 11. 60.	Coup. Port. 1 Jan. 1848 per £ 2.......	- —. —.
Fransche...........	- 55¼.	Spaans. Coup. per fr.	- —. —.
Belgische...........	- 55⅜.	Papier Mand..........	- —. —.
Pruissische	- 34⅜.		

Marktberigten.

SCHIEDAM den 21 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge 141 ℔ Archangel *f* 240 3/m. op zolder. Gerst: 130 ℔ Manheim *f* 245 6/w.; 128 ℔ Windau *f* 264 6/w.; 129 ℔ Koningsberger *f* 243 6/w.

MOUTWIJN	per Ned. Vat zonder Fust	*f* 25. —	zonder de belasting.
JENEVER	» » » »	» - 30. 50	
AMST. PROEF....	» » » »	» - 31. 75	

DORDRECHT den 20 November.

GRANEN enz. De markt was heden van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe zeer matig voorzien; dezelve ging aan gebruikers tot vorige prijzen vlug van de hand. Zomertarwe zeer weinig ter markt en begeerd: mooije Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 12 a *f* 12. 50; Blaauwe en geringe *f* 9. 50 a *f* 10. 50; Zomertarwe *f* 9. 40 a *f* 10. Rogge. Zeeuws., Vl. en Overm. minder ter markt en grif in de harde soorten te verkoopen. Van buitenl. soorten is 142 ℔ Arch. a *f* 245 gedaan; Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 7. 60 a *f* 8. 20. Gerst. Winter en Zomer vond tot onveranderde prijzen

genegene koopers: Flakk. en Overm. Winter f 7. 60 a f 8. 20; dito Zomer f 5. 80 a f 6. Spelt schaarsch, van f 3 tot f 4 naar kwal. wel te plaatsen. Haver door de aangevoerde geringe kwal. moeijelijker te verkoopen: Zeeuws. en inl. Voeder f 2. 80 a f 3. 30; Dikke dito f 3. 70 a f 4. 30. Boekweit in het water niet ter veil, mooije Rijn was van het zolder op 70 Ned. ℔ niet onder f 240 te koopen. Paardenboonen met iets meerder aanvoer uit het Overm.; het beste Zakgoed vond tot f 6. 80 en de mindere en wakke van f 6 tot f 6. 50 goede vraag. Duivenboonen prijshoudend; de aangevoerde hebben f 7. 50 tot f 8 naar kwaliteit opgebragt. Witte Boonen tot vorige prijzen naar kwal. en droogte van f 7. 50 tot f 10 verkocht. Bruine Boonen weinig ter veil en golden van f 6 tot f 8 naar kwal. Blaauwe Erwten met weinig handel, omdat puik kokende moeijelijk te vinden zijn; de beste golden f 7. 80 tot f 8, mindere en geringe f 7. 50 tot f 7. 20. Groote Zeeuwsche Erwten f 8. 80, f 9. 50. Koolzaad weinig ter veil en tot £ 1 hooger aan de Oliesjagers, als: zeer mooi Overm. a £ 83 en iets minder in kwal. a £ 82 verkocht. Op 9 vat, met weinig verkoopers, was in deze maand niet onder de £ 86 en in dec. niet onder £ 87 te verkrijgen. Zomerzaad niet aangevoerd. Buitenl. Slag-Lijnzaad zonder handel, doch niet onder vorige prijzen te bekomen; mooi 114 ℔ Morshansky a f 385 en 110 ℔ Calcutta f 390 ter veil. Inl. Zaai-Lijnzaad vindt tot genoteerde prijzen geregelden aftrek ter buitenlandsche verzending: 1ste soort van f 4. 50 tot f 4. 60 en 2de soort van f 4 tot f 4. 10 per achtendeel. Kanariezaad vindt minder vraag; het aangevoerde was tot 50 c. lager, van f 14 tot f 15. 50 naar kwal. moeijelijk te verkoopen. Hennepzaad stil; inl. blijft van f 235 tot f 230 naar kwaliteit aangeboden. Raapolie schaarsch en tot merkelijk hooger prijs gezocht; vlieg. a f 53 gedaan, op 1 Dec. werd dezelve ook op f 53 en 1 Mei 1857 op f 48 gehouden. Lijnolie vindt tot 50 c. hooger goede vraag; vlieg f 45. 40 en op 6 weken f 46. 50 gedaan. Raapkoeken tot verlaagde prijzen aangeboden. Lijnkoeken daarentegen meerder gevraagd: harde Raapkoeken per 1040 st. f 90 a f 92; dito Lijnkoeken per dito f 105 a f 110; zachte dito per dito f 120 a f 130.

***AMSTERDAM* den 21 November.**

GRANEN. Tarwe in een doen. 128 ℔ witbonte Poolsche f 490; 129 ℔ Nieuwe dito f 470; 128 ℔ jar. bonte dito f 473, f 480; 127 ℔ dito f 450; 126 ℔ Lubecker f 440; 129 ℔ Nieuwe Geldersche f 387. Rogge stil. 118, 119 ℔ Archangel f 230, f 233; 118 ℔ Petersb. f 228; 117 ℔ dito f 223. Gerst: 100 ℔ Vriesche Winter f 190. Haver zonder handel. Boekweit wat aangenamer. 120 ℔ Holst. f 250.

ZADEN enz. Koolzaad £ ½ hooger; Overmaasch £ 80½; Deensch £ 62 a 74½; Noordstrand £ 77; op 9 v. Olie, te leveren in Nov. £ 86½; in April £ 87. Lijnzaad flaauw; 112 ℔ Bessarabië f 375. Raapolie merkelijk hooger betaald; op 6/w. f 56¾; vlieg. f 55 a ½; 1 Dec. f 54½, f 54¾ a ½; 1 Mei f 48½. Lijnolie op 6/w. f 49½; vlieg. f 48 a ½; 1 Dec. f 47 a f 48; 1 Maart, April en Mei f 39. Hennepolie op 6/w. f 48½; vlieg. f 47. Raapkoeken per 1040 stuks f 100 a f 105. Lijnkoeken per 104 st. f 9 a f 14.

***MIDDELBURG* den 20 November.**

GRANEN enz. De aanvoer was heden klein, en daar er algemeen goede vraag bestond, zoo heeft men voor de Tarwe vorige weekprijzen moeten betalen, en die gekocht als volgt: puike Zeeuwsche Tarwe f 11. 25 a f 11, mindere f 10. 75 a f 10. 50 per mud. Walchersche Tarwe ook minder ter veil en algemeen gevraagd; men kocht de puike Nieuwe f 12 a f 11. 50, gewone goede soorten f 11. 35 a f 11. 25, mindere en geringe f 11. 15 a f 11 naar kwal. Puike Bak-Rogge vroeg beurs f 7. 75, later f 8 de mud. Gerst zeer weinig aan en zonder prijsverandering; Winter f 6. 25, mindere f 6, dito puike Zomer f 6, mindere f 5. 90 de mud. Nieuwe puike Walch. Witte Boonen begin beurs f 9. 60, later f 9. 80 de mud gekocht; jarige dito waren aan f 9 te koop; dito Bruine Boonen bijna niet gevraagd en van f 10. 50 tot f 11 genomen. Walchersche Paardenboonen waren algemeen begeerd en van f 6. 75 tot f 7 gekocht. Walch. Groene Erwten weinig aan en meer gevraagd; begin beurs kocht men aan f 8, later f 8. 25, enkeld f 8. 40 de mud, groote f 9 a f 9. 50 de mud. Boekweit geheel als verlaten en zonder handel. Zeeuwsche Paardenboonen weinig ter veil en tot f 6. 50 afgedaan. Zeeuwsche Erwten gevraagd, doch waren niet ter veil. Koolzaad zonder handel; men zou de puike kwal. aan f 16 de mud hebben kunnen koopen. Zomerzaad niet getoond. Raapolie f 54, Patentolie f 56, Lijnolie f 48 per vat.

Handelsberigten.

***ROTTERDAM* den 21 November.**

TABAK. Heden werden verkocht 222 v. Virginie per *William Cummings*.

***AMSTERDAM* den 21 November.**

HUIDEN. Gisteren zijn bij inschrijving verkocht: 5420 st. Oost-Ind. Runder per *Zeemeeuw*; 762 st. Buffel per *Jupiter*, en 350 st. gezonde en 242 st. BS. per *Amicitia*, alles tot verbeterde prijzen.

RUM. Heden zijn afgedaan ca. 28 stukken, aangevoerd per *Hermanus Franciscus*, van Nickerie; prijs geheim.

***ANTWERPEN* den 20 November.**

KOFFIJ blijft goed gesouteneerd, doch sedert gisteren is weinig van belang omgegaan. — RIJST zonder groote zaken, doch blijft gesouteneerd. Heden zijn ca. 500 z. geelachtig gepeld Arracan verkocht, en van Carolina ca. 100 tiersj. alhier gepeld. — PAARDENHAAR. Van de 41 collis in veiling aangeboden zijn 19 min of meer beschadigd verkocht tot fr. 1. 20 a 1. 53 per ½ kil.; de overige opgehouden. — LIJNZAAD met stille markt en een zweem lager. — PIMENT. Voor uitvoer zijn hierin belangrijke zaken gedaan. In verschillende partijen zijn ca. 600 b. naar kwaliteit tot 25 a 26 c. per ½ kil. in ent. gedaan. — POTASCH ferm op fl. 30 voor 1ste Amerik. en fl. 23½ a 23¾ voor Russische. — OLIEN. Olijf ferm. Gisteren zijn verhandeld 15 pijpen Malaga, waarvan 6 op levering per *Fernando Luis*. De tegenwoordige notering is fl. 88 ent. per 137½ liter. Van Cochin Kokos zijn eenige vaten omgezet tot fl. 31 ent. — GRANEN. Tarwe stil. Een klein partijtje roode Amerik. werd geplaatst tot fl. 15 per 80 kil. Rogge gesouteneerd; voor disp. Inlandsche is betaald fl. 8½ en eenige 100den hect., leverbaar op December. golden fl. 8¾ per 70 kil. Gerst vast; Zeeuwsche op fl. 7⅞ per 62 kil. Haver flaauw op fr. 17 a 17½ per 100 kil.

***STOCKHOLM* den 11 November.**

GRANEN. Tarwe flaauw en genoteerd op 25 a 35 rth. Pruissische prima kwaliteit is gedaan tot 37 rth. Rogge op de plaats geldt rth. 17, 24 a 18. 12, op levering rth. 17. 12 a 17. 24. Gerst in loco ferm rth. 16. 24 a 17, op levering vraagt men rth. 15. 32 en biedt 15. 28. — WISSELKOERS. Londen 90/d. 11. 34. Hamburg 90/d. 127½. Amsterdam 90/d. 121. Parijs 90/d. 22½.

***DANTZIG* den 17 November.**

GRANEN bijzonder slap. De geheele omzettingen bedragen slechts 55 last Tarwe. Rogge met overvloedige aanvoeren: 121 ℔ gedaan tot fl. 336, 122/24 ℔ tot fl. 360. Gerst 115/116 ℔ fl. 315. — WISSELKOERS: Londen 3/m. 197½ geld.

***ODESSA* den 7 November.**

GRANEN. Tarwe: 1ste kwal. wordt genoteerd op r. bco. 42 a 44, Rogge op r. bco. 30 a 32 en Gerst op r. bco. 18 a 19. De voorraad op de plaats bedraagt 120/m. tsw. zachte Poolsche Tarwe, 20/m. dito Ghirka, 15/m. dito Sandomirka, 10/m. dito Bessarabië, 15/m. dito harde, 3/m. dito Rogge, 35/m. dito Mais en 20/m. dito Gerst. — LIJNZAAD. Goede kwaliteit is niet onder r. z. 12 te verkrijgen; de voorraad bedraagt 6000 tsw. — TALK op nieuw hooger en betaald met r. z. 4. 60, doch men betwijfelt of deze prijzen zich staande zullen houden, daar groote partijen in aantogt zijn. — HUIDEN schaarsch. Voor een partijtje goede Koehuiden vraagt men r. z. 5. 40 per stuk. — WISSELKOERS. Londen 21. 56 a 21. 77. Parijs 115¼ a 116¼.

***MESSINA* den 14 November.**

AMANDELEN, welke tot oz. 10. 8 gedaald waren, hebben zich in prijs hernomen en sluiten op oz. 10. 24 a 11 naar kwaliteit. — LIJNZAAD ontbreekt en wordt zeer gezocht. — OLIJFOLIE zeer gunstig gestemd sedert de laatste berigten uit Napels. Heden zou men moeijelijk verkoopers vinden tot tari 27 per cafiso van 13¾ rottoli. — ZWAVEL. De verkoopen dezer week bedragen 2000 quint. tot tari 17. 10 en 2000 quint. leverbaar in Mei tot tari 16. 5. — VRUCHTEN. Ca. 3000 k. Citroenen vonden koopers tot tari 14. 13. Castelvetere Oranjeappelen golden bij 3000 k. op December en Januarij tari 17. — SUIKER. Geraffineerde beter gestemd. De houders willen niet onder oz. 6. 20 voor Granval en voor Hollandsch en Antwerpsch geraffineerd niet onder oz. 6. 24 verkoopen. — STOKVISCH. Hiervan werden verkocht 300 quint. Wadsoe tot oz. 2. 27 per quint. van 115 rottoli. — WISSELKOERS. Door gebrek aan papier hooger; hetzelve ontbreekt op Livorno, Hamburg en Amsterdam; op Genua en Frankrijk is het schaarsch tot 42. 50 z.; Triest 101. 50 z.; Londen 1078 z.

***MALTA* den 13 November.**

De handel is hier over het algemeen stil. GRANEN zijn dalende door de vele aanvoeren uit de Zwarte Zee en Egypte. Harde Azoff Tarwe wordt betaald met scudi 39 a 43, Turksche met 34 a 38, Egyptische met 29 a 31, bij flaauwe stemming. — OLIE. In de laatste dagen is hierin weinig omgegaan, doch blijft op gesouteneerde prijzen. — Engelsche STEENKOLEN ontbreken. Dezer dagen werd voor dezelve betaald 40/ per ton.

***NEW-YORK* den 6 November.**

Heden morgen ontvingen wij via Halifax de laatste berigten uit Europa. — KATOEN blijft onveranderd op 12¼ c. voor middling New-Orleans. De markt, zou men zeggen, sluit iets vaster. — GRANEN. Meel over het algemeen 10 a 15 c. lager, Tarwe en Mais 3 c. lager. — Het geld is overvloedig ter markt.

***NEW-ORLEANS* den 5 November.**

KATOEN. De verkoopen van heden bedragen 10500 b., zonder prijsverandering.

Advertentien.

Na een langdurig en smartelijk, maar geduldig en onderworpen lijden, is heden morgen kalm en gerust ontslapen ARIE DE BAAN, in den ouderdom van ruim 69 jaren. Maakte hij zich steeds als lid van Kerk-, School-, Gemeente- en Polderbestuur het volle vertrouwen waardig van die boven hem gesteld waren, niet minder genoot hij in ruime mate de wel verdiende achting van die in het maatschappelijk leven met hem gelijk, of beneden hem stonden. — Zijn afsterven wordt daarom betreurd niet alleen door zijne naaste Betrekkingen, maar door allen, die den opregten en nederigen Man gekend hebben.

Oudenhoorn, 19 *November* 1856.

, De Ondergeteekende is voor **Consulterende Lijders** te Rotterdam voortaan te spreken in het *Nieuw-Bad-Hôtel*, van den Heer *Cranenbroek*, onder de Boompjes. *iederen Dingsdag*, na **10** ure.

Voor **Ooglijders** en voor **Patiënten met gebrekkigen ligchaamsbouw** is de tijd van **2** tot **3** ure na den middag beschikbaar gesteld.

Dr. W. HENDRIKSZ,
Consulterend Geneesheer en Oogarts van Z. M. den Koning en Directeur van het Geneeskundig Etablissement ZUIDERBURG, *nabij 's Gravenhage.*

THEE.

Door PAKHUISMEESTEREN van de THEE wordt aan de Belanghebbenden kennis gegeven, dat zij de ***in Consumtie*** aangegevene **THEE**, van
Kav. **1572** tot **1744**, Aanvoer **1856**, per *Ludomille*,
„ **2391** „ **2672**, „ „ „ *Betsy & Johanna*,
hebben overgebragt van het Pand ***Amerika*, 1—318,** Jufferstraat, naar het Pand ***Twee Leeuwen*, 4—230,** Leuvehaven.

In de **Gemeente *STELLENDAM***, Provincie *Zuidholland*, met eene Bevolking van ruim **800 Zielen**, wordt ten gevolge van overlijden verlangd een

Genees-, Heel- en Verloskundige,

op een **Tractement** van ***f* 125.**

Belanghebbenden gelieven zich deswege in Persoon te vervoegen bij of met portvrije Brieven onder overlegging van Diploma's en Getuigschriften te adresseren aan den Burgemeester GOEKOOP *Dz.*, te Goedereede.

Voorloopige Kennisgeving.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* geven bij deze voorloopig kennis, dat op Vrijdag den 19 December 1856, des middags ten 12 ure, zal worden overgegaan tot de Openbare Aanbesteding van

DE AARD-, RIJS-, KAAI-, STEIGER- en andere WERKEN,

behoorende tot de van wege de gemeente ***Rotterdam*** te maken **KADE** achter de **Huizen** aan de zuidzijde van den **Haringvliet** aldaar, en sluitende aan de **Werken**, welke, op dien zelfden dag, van wege de ***Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij*** zullen worden aanbesteed; zullende de Bestekken ten spoedigste worden verkrijgbaar gesteld en daarvan, alsmede van den tijd waarop de aanwijzing der Werken zal geschieden, nadere aankondiging worden gedaan.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening om op Woensdag den 26 November 1856, des namiddags *ten een ure precies*, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **PAND**, waarin sedert onheugelijke jaren de **Kruideniers-Affaire** met het beste succes is uitgeoefend, en voorzien van eene uitmuntende **Welpomp**, bestaande in WINKELHUIS, BOVENWONINGEN en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Breedstraat te Rotterdam, met een Uitgang in de Karnemelksteeg daarachter, wijk **10**, n.° 682, Kadaster sectie M., n.° 327. Aangeslagen in de Grondbelasting op f 41. 17. Zijnde het Winkelhuis met Zeet of Insteek-Verdieping in eigen gebruik en voorts verhuurd: de 1ste Bovenwoning voor f **100** 's jaars en de 2de Dito voor f **90** 's jaars, beiden tot den 1 Mei 1858.

N.° 2. **1/64 AANDEEL** in het **Nederlandsch Barkschip**, genaamd ***Per Aspera ad Astra***, gevoerd wordende door Kapitein *J. Admiraal* J. Zn. en varende onder Boekhouderschap van de Heeren F. J. SPARNAAY EN ZOON, te Rotterdam, in den jare 1854 nieuw gebouwd op de Scheepstimmerwerf van de Heeren *W. & J. Hoogendijk & Co.*, te Capelle op d'IJssel, lang 35 Ellen, wijd 6 Ellen 54 Duimen en hol 4 Ellen 94 Duimen, en overzulks groot **503** Tonnen of **265** Lasten. Dit Schip is thans op deszelfs retourreis van Soerabaija naar Schiedam en bevracht door de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

N.s 3 en 4. **Twee AANDEELEN** in de **Maatschappij van Assurantie, Disconteering en Beleening der stad *Rotterdam*,** elk groot ***f* 5000,** waarop thans is gefourneerd of als fournissement afgeschreven 7½ pCt. of f 375; laatste uitdeeling f 55.

N.s 5 a 7. **Drie AANDEELEN** in de **Oostindische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij te *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Batavia*,** opgerigt in den jare 1832, elk groot ***f* 5000,** waarop is gefourneerd **10** per cent of f 500; laatste uitdeeling f **120**.

N.s 8 en 9. **Twee AANDEELEN** in de **Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij te *Batavia*, *Amsterdam* en *Rotterdam*,** opgerigt in den jare 1843, elk groot ***f* 5000,** waarop is gefourneerd **10** per cent of f 500; laatste uitdeeling f **100**.

Het te veilen Pand zal kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, ten wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Openbare Verkooping.

De Notaris *LOS*, te Oud-Beijerland, is voornemens op Woensdag 26 November 1856, des voormiddags te tien ure, in de Herberg genaamd ***Nieuw Crooswijk***, onder Mijnsheerenland, bij den Tol te Oud-Beijerland, te verkoopen:

Een **HUIS, SCHUUR, TUIN** en **ERF,** staande en gelegen in den hoek van den Oud-Beijerlandschen Dijk, onder Mijnsheerenland, zijnde genoemde Herberg ***Nieuw Crooswijk***, aldaar zeer gunstig gelegen en bij het Kadaster bekend in sectie A, n.s 506 en 507, groot 16 Roeden 80 Ellen. Te aanvaarden den 3den Mei 18[illegible]

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, residerende te Rotterdam, is voornemens op Woensdag den 3 December 1856, des middags ten één ure, in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en vervolgens aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en gunstig ter Nering staand **WINKELHUIS,** met **Bovenhuis** en **ERVE,** staande en gelegen te Rotterdam aan de zuidzijde van de Meent-markt, wijk **8**, n.° 42, belend ten oosten den Heer *J. Spruitenburg*, ten westen Mejufvrouw *P. van Buuren* Wed. *J. Bakker*, strekkende voor van de Straat tot achter aan den Heer *H. Pootman*, Kadaster sectie K, n.° 13[illegible] Grondbelasting over 1856 f 46. 63. Verhuurd te weten het Benedenhuis tot 1 Mei 1859 tegen f **220**, het Bovenhuis tot 1 Mei 1857 tegen f **240**, te zamen f **460** het jaar.

N.° 2. Een hecht, sterk en insgelijks gunstig ter Nering staand **WINKELHUIS**, vroeger ingerigt geweest tot ***Broodbakkerij***, met **Bovenwoning** en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam aan de Boerenvischmarkt, wijk **7**, n.° 27, belend ten oosten den Heer *W. Weebers*, ten westen de Heeren *J.* en *E. Strateman*, strekkende voor van de Straat tot achter aan genoemden Heer *Weebers*, Kadaster sectie K, n.° 1327. Grondbelasting over 1856 f 46. 66. Verhuurd te weten: het Benedenhuis tot 1 Mei 1857 tegen f **220** (bevorens meerder); eene Bovenwoning tegen f 1. **90** per week of f 98. 80 in het jaar; eene Dito tegen f 1. **80** per week of f 93. 60 in het jaar; eene Dito tegen f 1. 40 per week of f 72. 80 in het jaar; te zamen f 485. 20 in het jaar.

De gemelde Percelen zullen twee dagen vóór en des voormiddags van den dag der veiling door een ieder kunnen worden bezigtigd, op vertoon van een Permissiebiljet, afgegeven door genoemden Notaris, ten wiens Kantore, aan het Westnieuwland te Rotterdam, inmiddels nadere informatien te bekomen zijn.

, DIRECTEUREN der BANK van LEENING te *ROTTERDAM* zullen, op Donderdag 11 December 1856 of volgende dagen, doen verkoopen **alle** voorhanden **PANDEN,** die in **Julij, Augustus** en **September** 1855 zijn beleend. Diegenen welke den verkoop hunner Goederen wenschen voor te komen, zullen de daarop verschenen Interessen moeten afdoen vóór of uiterlijk Maandag 8 December 1856.

, **GEBROEDERS HENDRIKSEN** hebben uitgegeven:

WENKEN
OVER LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS,
DOOR
J. C. NEURDENBURG.

Deze Brochure, bevattende eenige, in den tegenwoordigen tijd, *niet onbelangrijke* wenken, met betrekking tot eene op handen zijnde Organisatie van het Lager en Middelbaar Onderwijs, en voorzien van een Tabellarisch Overzigt over den *aard* van *Onderwijs*, de *soorten* van *Scholen* en de *Leervakken*; over den *Stand*, de *toekomstige Bestemming* en *den Leeftijd* der Leerlingen, enz., wordt aan allen, die in dit Onderwerp belang stellen, ter lezing aanbevolen. — Prijs **30** *Cents*.

Schouwburg *Concordia*,
op de **Kruiskade.**

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.
Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

(N.° 5 *van 't Abonnement.*) ZATURDAG **22** November 1856
(OP VEREEREND VERZOEK.)

JANE EYRE, DE WEES UIT LOWOOD, Tooneelspel in **2** Afdeelingen en **4** Bedrijven, met gebruikmaking van den Engelschen Roman *het Leven eener Gouvernante* van *Currer Bell*, naar het onuitgegeven Hoogduitsch Manuscript van *Charlotte Birch Pfeiffer*, door *B.* Eerste Afdeeling **de Meineedige**, Tweede Afdeeling **Lord Rochester.** — Daarna eene wederopvoering van **KAROLINA, HET GELDERSCHE LANDMEISJE**, Blijspel met Zang, vrij naar het Fransch, door *B. Engelman.* — Aanvang ten 6½ ure.

Entree-Prijs f 0. 99. Na 9 ure *50 Cents*.

Plaatsen kunnen aan het Lokaal besproken worden a **10** *Cents* extra voor iedere plaats.

Maandag **24** November: eene Tweede Voorstelling van DE ZOON VAN DEN WOEKERAAR, Drama met Zang in **8** Tafereelen, naar het Hoogduitsch van *Brachvogel*, door *H. Moronier*; Muziek van *J. M. Coenen*.

SALON DES VARIÉTÉS,
***te Rotterdam*, *in de Lombardstraat*,**
onder Directie van ***EDUARD BAMBERG.***

Op ZATURDAG den **22** NOVEMBER 1856:

Eene tweede Voorstelling van **HET HUWELIJK VOOR DE TROM**, groote Comedie-Vaudeville, in [illegible] bedrijven, naar het Fransch, door *H. Edw. Capadose*, met nieuwe Decoratien, en Costumes. Na hetzelve: **HET KIND VAN DEN HUIZE**, Vrolijke Vaudeville in 1 bedrijf, naar het Fransch door *H. Capadose*.

Entree **75** *Cents* in vertering. — Aanvang ten **8** ure.

Op Zondag **23** November 1856: **Zesde Tooneelvoorstelling** van het **COLLEGIE *Ontspanning en Genoegen*** (met introductie).

***Te Rotterdam*, bij**
ARRENBERG & VAN REYN.